

Nota reserves en voorzieningen

2016

1 Inleiding

Voor u ligt de nota reserves en voorzieningen 2016. In artikel 11 van de Financiële verordening van de gemeente Brielle is opgenomen dat het college jaarlijks een nota reserves en voorzieningen aanbiedt.

Het doel van deze nota is om het beleid van reserves en voorzieningen vast te leggen. Daarnaast is het het doel om zo transparant en actueel mogelijk weer te geven welke reserves en voorzieningen de gemeente kent en wat de verwachte omvang hiervan is.

Overigens worden bij de jaarrekening de reserves en voorzieningen ook kritisch onder de loep genomen. Het voordeel van een periodieke afzonderlijke nota is de uitgebreidere informatiewaarde en een meer toegespitste focus op het beleid.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 komt de begripsbepaling aan de orde. Wat zijn de definities en wat is het verschil tussen een reserve en voorziening. In hoofdstuk 3 treft u het beleid en de uitgangspunten aan van de gemeente Brielle. De richtlijnen met betrekking tot het instellen en opheffen van reserves en voorzieningen en criteria met betrekking tot mutaties worden geformuleerd. In hoofdstuk 4 is een overzicht van de bestaande reserves en voorzieningen van de gemeente Brielle opgenomen.

2 Begripsbepaling reserves en voorzieningen

Gemeentelijke reserves en voorzieningen behoren tot het financiële vermogen van de gemeente. Het omgaan met de reserves en voorzieningen is één van de instrumenten van het financieel beleid. Bij de begripsbepaling is uitgegaan van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

2.1 Reserves

Reserves kunnen worden omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die bedrijfseconomisch gezien vrij zijn om te besteden. Politiek gezien kan aan een reserve een bepaalde bestemming worden gegeven. De reserves worden daarom onderscheiden in een algemene reserve en bestemmingsreserves.

Volgens artikel 43 lid 1 van de BBV worden de reserves in de balans onderscheiden naar:

de algemene reserve;
bestemmingsreserves.

De algemene reserve dient primair als weerstandsvermogen om tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

In lid 2 van artikel 43 wordt een bestemmingsreserve gedefinieerd als een reserve waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven. Deze reserve is te besteden voor het doel waarvoor deze is ingesteld. De bestemming kan echter door de gemeenteraad worden gewijzigd.

2.2 Functies van reserves

In het kader van een verantwoord en flexibel financieel beleid verdient het aanbeveling daar waar nodig tot de vorming en instandhouding van reserves over te gaan. Dit kan en moet mede worden gezien in relatie tot een aantal functies die reserves hebben. Hierbij zijn de volgende functies te onderscheiden:

Bufferfunctie

De algemene reserve dient als bufferfunctie voor het opvangen van enerzijds ongewenste en onvoorziene toekomstige tegenvallers en anderzijds ter afdekking van financiële risico's waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen zijn gevormd, of waarvoor elders in de begroting geen financiële middelen zijn gereserveerd omdat er nog geen getrouwe kwantificering van de risico's kan plaatsvinden.

Bestedingsfunctie

Reserves die in het leven zijn geroepen om te worden bestemd voor een bepaald doel hebben een bestedingsfunctie. De aanwending hiervan heeft per definitie een incidenteel karakter.

Egalisatiefunctie

Reserves kunnen worden gevormd om baten en lasten over de jaren heen gelijkmatig te verdelen. Extreme pieken en dalen in de exploitatiebegroting kunnen zo worden vermeden. Zo ook kunnen ongewenste schommelingen in tarieven die aan derden in rekening worden gebracht middels een egalisatiereserve worden opgevangen.

Financieringsfunctie

Reserves kunnen worden gebruikt als eigen financieringsmiddel omdat ze onderdeel uitmaken van het totale vermogen van een gemeente. Door investeringen of andere grote uitgaven hiermee te financieren wordt de noodzaak beperkt tot financiering via rentedragend vermogen. De gemeente leent in dat geval van zichzelf in plaats van vaste geldleningen aan te trekken van derden.

Inkomensfunctie

Indien er structureel gelden aan reserves worden onttrokken ter dekking van structurele lasten is er sprake van een inkomensfunctie. Ook is er sprake van een inkomensfunctie als de renteopbrengsten van de reserves worden aangewend als dekkingsmiddel voor exploitatielasten. Als gevolg van financiering door eigen vermogen (reserves) is er geen leningskapitaal nodig, hetgeen rente bespaard.

2.3 Voorzieningen

Voorzieningen kunnen worden omschreven als vermogensbestanddelen die als vreemd vermogen zijn aan te merken en die bedrijfseconomisch gezien niet vrij te besteden zijn.

In artikel 44 van het BBV is aangegeven, wat onder het begrip 'voorzieningen' moet worden verstaan:

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing kan en wordt geheven met betrekking tot investeringen met een economisch nut (het betreft hier riool- en afvalstoffenheffing).

Van een voorziening is dus sprake als het gaat om te kwantificeren financiële verplichtingen of risico's. Ook kunnen voorzieningen betrekking hebben op verplichtingen, samenhangend met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten, zoals groot onderhoud. Daarnaast kunnen voorzieningen een schatting betreffen van de lasten voortvloeiend uit risico's, die samenhangen met de bedrijfsvoering, zoals rechtsgedingen en reorganisaties. Schulden en overlopende posten, zoals bijvoorbeeld vooruit ontvangen baten, nog te betalen premies en nog te betalen salarissen, vallen niet onder het begrip voorzieningen omdat er geen onzekerheid bestaat over de omvang en het tijdstip van opeisbaar worden van de schuld respectievelijk last.

Volgens lid 2 van artikel 44 van het BBV worden tot de voorzieningen ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Deze dienen in de balans te worden opgenomen als overlopende passiva.

In lid 3 artikel 44 BBV staat dat er geen voorzieningen mogen worden getroffen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume zoals pensioen- en wachtgeldverplichtingen. Dergelijke verplichtingen dienen in de meerjarenbegroting als lasten te worden opgenomen.

Indien risico's op de balansdatum niet in zijn te schatten, kunnen geen voorzieningen worden gevormd, maar zal het betreffende risico in de risicoparagraaf behorende tot de paragraaf weerstandsvermogen opgenomen moeten worden.

Voorzieningen voor risico's met betrekking tot oninbaarheid van debiteuren zijn geen voorzieningen zoals bedoeld in artikel 44 van het BBV. Dergelijke voorzieningen zijn waardecorrecties op activaposten en behoren daarom niet thuis op een staat van reserves en voorzieningen. Volgens artikel 63 lid 8 van het BBV moeten dergelijke voorzieningen worden verrekend met de boekwaarde van vorderingen. Met andere woorden: een voorziening dubieuze debiteuren en een voorziening voorlopig resultaat grondexploitatie zijn er wel, maar worden in de jaarrekening niet onder de balanspost voorzieningen opgenomen. De voorzieningen worden namelijk in de jaarrekening in mindering gebracht op het saldo van de betreffende balansposten.

2.4 Resultaatbepaling en resultaatbestemming

Een belangrijk aspect voor reserves en voorzieningen is het onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Het BBV schrijft voor dat inzichtelijk moet zijn op welke wijze het resultaat wordt bepaald en bestemming daarvan moet plaatsvinden. Voor een zuivere resultaatbepaling is het noodzakelijk dat alle baten en lasten worden verantwoord zonder rekening te houden met toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Dit wordt ook wel het resultaat voor bestemming genoemd. Het resultaat na bestemming is het saldo inclusief de mutaties op reserves.

Stortingen in voorzieningen maken onderdeel uit van de bepaling van het resultaat. Stortingen in en onttrekkingen aan reserves kunnen pas plaatsvinden nadat het resultaat is bepaald en de gemeenteraad besluit tot bestemming van dit resultaat.

3 Beleidsuitgangspunten reserves en voorzieningen

In dit hoofdstuk worden de beleids- en beheersmatige aspecten die betrekking hebben op reserves en voorzieningen van de gemeente Brielle geformuleerd. Allereerst worden de huidige beleidsuitgangspunten weergegeven en waar nodig voorzien van een voorstel tot wijziging. Vervolgens komen de beheersmatige uitgangspunten aan de orde. Hierbij gaat het om de instelling van reserves en voorzieningen, richtlijnen met betrekking tot toevoegingen (stortingen) en onttrekkingen en overige aanverwante aandachtspunten.

3.1 Hoofdpijnen beleid

Op grond van de door de gemeenteraad op 11 november 2003 vastgestelde financiële verordening (artikel 212 van de Gemeentewet) moet jaarlijks een nota reserves en voorzieningen worden aangeboden. Het reservebeleid van de gemeente Brielle is gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit betekent dat een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen reserves en voorzieningen. Zolang de bestemming door de gemeenteraad gewijzigd kan worden, is er sprake van een bestemmingsreserve. Zodra dit niet meer kan, is er sprake van een voorziening. In het BBV is bepaald, dat bij de begroting en jaarrekening eerst alle baten en lasten worden geboekt. Vervolgens wordt het resultaat bepaald. Daarna vinden de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves plaats, zodat tenslotte het resultaat na bestemming bepaald kan worden.

Algemene reserve (AR)

De AR is de opvolger van de algemene exploitatiereserve (AER) en ontstaan uit toevoegingen van voordelige exploitatiesaldi waarvan bij de jaarrekeningen geen bestemming is gegeven. De AR is dat deel van het eigen vermogen dat "vrij" besteedbaar is. De reserve is niet geormerkt door een specifieke bestemming. Aangezien de bespaarde rente over deze reserve ten gunste van de exploitatie komt, heeft een beschikking over de reserve wel direct effect op de exploitatie (wegvallen rentetoevoeging over aangewend bedrag).

Algemene Risicoreserve (ARR).

De ARR dient ter dekking van de in de paragraaf weerstandvermogen beschreven risico's en de uitkomsten van een risico-inventarisatie. De omvang van de ARR is bepaald op € 5 miljoen.

Bestemmingsreserves

Voor bestemmingsreserves is het doel het afzonderen van bedragen voor toekomstige investeringen/uitgaven, waardoor de lasten in de exploitatie niet onder druk komen te staan. Binnen het BBV is niets geregeld over de omvang van reserves.

Het bestaansrecht van de huidige en nieuw te vormen bestemmingsreserves zal worden getoetst aan de hand van de volgende criteria:

1. Een bestemmingsreserve dient ingesteld te zijn door de gemeenteraad en de bestemming kan door de gemeenteraad worden gewijzigd.
2. Bestemmingsreserves waarop in 3 achtereenvolgende jaren geen mutaties zijn geweest, vervallen en vloeien terug naar de algemene reserve. Zo nodig wordt de gemeenteraad voorgesteld, op basis van een geactualiseerd plan, de bestemmingsreserve opnieuw in te stellen.
3. De hoogte van de reserve dient beleidsmatig en financieel onderbouwd te zijn. Ontbreekt de onderbouwing geheel of gedeeltelijk dan is voor dat deel geen sprake meer van een bestemmingsreserve en vervalt het bedrag aan de algemene reserve.

3.2 Vorming en besteding van reserves

Bij het instellen van een bestemmingsreserve kunnen de volgende criteria worden gehanteerd.

Bestemmingsreserves worden ingesteld:

- voor concrete, in principe binnen vooraf bepaalde tijd te realiseren, door de gemeenteraad vast te stellen doelen;
- voor het afdekken van kosten voortvloeiende uit redelijkerwijs niet in te schatten financiële risico's;
- voor het veiligstellen van bijdragen van derden of niet benutte delen daarvan, waarvan de verplichting tot het doen van uitgaven zich pas in latere jaren voordoet, maar die niet specifiek hoeven te worden besteed;
- voor de egalisatie van ongewenste schommelingen in gemeentelijke tarieven die naar derden toe worden gehanteerd, indien de besteding niet dusdanig gebonden is dat de middelen moeten worden teruggegeven als ze niet zijn besteed aan het doel waarvoor ze zijn geheven, met uitzondering van de bijdragen die bestemd zijn voor toekomstige vervangingsinvesteringen met betrekking tot riool- en afvalinvesteringen.

Het instellen van een bestemmingsreserve dient bij raadsbesluit plaats te vinden.

Omvang

Reserve die gevormd worden voor het realiseren van een bepaald doel of activiteit, dan zijn de benodigde middelen daaraan gekoppeld. Vindt de instelling van de reserve plaats om middelen voor een bepaald beleid gedurende een aantal jaren in te zetten, dan is input bepalend voor de omvang van de reserve en niet het resultaat.

Mutaties

Stortingen en onttrekkingen aan reserves moeten plaatsvinden via de resultaatbestemming. Resultaatbestemming is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Voor alle stortingen en onttrekkingen is een raadsbesluit nodig. Dit kan expliciet bij resultaatbestemming in het kader van de jaarrekening, vooraf bij de vaststelling van de begroting en de nota reserves en voorzieningen en bij afzonderlijk raadsbesluit hetgeen zal leiden tot een begrotingswijziging.

Het rechtstreeks boeken van uitgaven op reserves is niet toegestaan. Deze uitgaven behoren als last op de betreffende kostendrager (product/programma) te worden verantwoord. Hiertegenover kan dan een onttrekking aan de reserve staan via de resultaatbestemming.

Wijzigen doel of bestemming

Het principe van een bestemmingsreserve is dat de gemeenteraad te allen tijde het doel of de bestemming kan wijzigen. Voor een dergelijke wijziging is dus altijd een raadsbesluit nodig.

Opheffen

Wanneer het doel op basis waarvan een bestemmingsreserve is gevormd op enig moment vervalt, dan dient de reserve door middel van een raadsbesluit te worden opgeheven. De vrijkomende middelen worden ten gunste van de exploitatie gebracht maar maken geen onderdeel uit van de resultaatbepaling. Het saldo van de desbetreffende reserve wordt toegevoegd aan het resultaat na bestemming.

3.3 Rentetoerekening aan reserves en voorzieningen

Bij het creëren van een reserve wordt bepaald of er rentetoerekening zal plaatsvinden. De toerekening van rente aan reserves is met ingang van 2014 gewijzigd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan volgens artikel 45 BBV.

3.4 Vorming en besteding van voorzieningen

Instellingscriteria

Bij het instellen van voorzieningen moeten overeenkomstig het BBV de volgende criteria worden gehanteerd.

Voorzieningen worden alleen ingesteld:

- bij concrete verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten;
  - op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
  - kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- voor van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Omvang

De omvang van de voorzieningen wordt afgestemd op de verplichtingen die zijn aangegaan, dan wel op de risico's die gekwantificeerd zijn. De onderhoudsvoorzieningen moeten worden onderbouwd op basis van meerjarenonderhoudsplannen. Voorzieningen met een negatieve stand zijn niet toegestaan, ook niet tijdelijk. Als blijkt dat de voorziening niet toereikend is wordt een extra dotatie ten laste van het desbetreffende programma gebracht. Indien de omvang van het desbetreffende programma niet toereikend is voor deze last en/of er een belangrijke beleidswijziging ten grondslag ligt aan de mutatie van de voorziening dan is een begrotingswijziging en daarmee een raadsbesluit noodzakelijk. Verliezen die op enig moment ontstaan, moeten worden genomen in het jaar waarin zij blijken en niet worden doorgeschoven naar de toekomst.

Mutaties

Voorzieningen dienen dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen daarom niet groter of kleiner zijn dan de verplichten of risico's waarvoor ze zijn gevormd. Mutaties in voorzieningen, toevoegingen dan wel vrijval, vloeien uitsluitend voort uit het aanpassen van de omvang van een voorziening aan een nieuw noodzakelijk niveau.

Toevoegingen (stortingen) aan voorzieningen of het vormen van een nieuwe voorziening worden, conform de vastgestelde (meerjaren)begroting als last bij de diverse programma's opgenomen. Bij voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd, zullen de noodzakelijke aanvullende toevoegingen worden verantwoord in de jaarrekening, waarna vaststelling door de gemeenteraad volgt. Alle stortingen in voorzieningen vereisen dus toestemming van de gemeenteraad. Rentebijdriving op voorzieningen zijn volgens artikel 45 van het BBV niet toegestaan.

Bestedingen ten laste van voorzieningen vinden alleen plaats indien de onttrekkingen zijn voorzien bij de vorming van de voorziening. De bestedingen worden rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt

en blijven dus buiten de exploitatie. Voor een onttrekking aan een voorziening is geen raadsbesluit nodig. Bij de vorming van een voorziening autoriseert de gemeenteraad vooraf de verwachte bestedingen en in de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over afwijkingen.

Wijzigen doel of bestemming

Het doel van een voorziening kan niet wijzigen vanwege het verplichtende karakter en de harde kaders. Indien het doel niet meer bestaat of is veranderd, wordt de voorziening opgeheven. Indien het doel van een voorziening verandert, gelden zo nodig de criteria voor het instellen van een voorziening.

Opheffen

Voorzieningen worden opgeheven als de verplichting of risico waarvoor de voorziening is gevormd is ingelost of door bijvoorbeeld veranderingen in wet- of regelgeving ophoudt te bestaan. Omdat opheffing in die situatie verplicht is conform het BBV is er geen raadsbesluit nodig. Voorzieningen ter egalisatie van kosten worden opgeheven na besluitvorming door de gemeenteraad. Wanneer een voorziening wordt opgeheven, komt het saldo door een vrijval ten gunste van de exploitatie.

4 Actuele reserves en voorzieningen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de bestaande reserves en voorzieningen van de gemeente Brielle. Alle actuele reserves (20) en voorzieningen (4) zijn beoordeeld op bestaansrecht aan de hand van de in hoofdstuk 3 geformuleerde uitgangspunten voor reserves en voorzieningen van de gemeente Brielle.

4.1 Overzicht reserves en voorzieningen per 31 december 2015

4.1.1 Algemene reserve

Naam van de reserve	Algemene reserve
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Stafafdeling Bestuurlijke zaken en middelen
Omvang per 31 december 2015	€ 35.596.918
Doel van de reserve	De AR is de opvolger van de algemene exploitatiereserve (AER) en ontstaan uit toevoegingen van voordelige exploitatiesaldi waarvan bij de jaarrekeningen geen bestemming is gegeven. De AR is dat deel van het eigen vermogen dat "vrij" besteedbaar is. De reserve is niet geormerkt door een specifieke bestemming.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing
Rentetoerekening	Geen
Voeding	Een positief jaarrekeningresultaat wordt, na vaststelling van de jaarrekening, toegevoegd aan de algemene reserve. Overige voeding vindt alleen plaats bij expliciet besluit van de gemeenteraad.
Bestedingswijze	Een negatief jaarrekeningresultaat wordt, na vaststelling van de jaarrekening, onttrokken aan de algemene reserve. Overige onttrekkingen vinden alleen plaats bij expliciet besluit van de gemeenteraad.

Naam van de reserve	Algemene risicoreserve
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Stafafdeling Bestuurlijke zaken en middelen
Omvang per 31 december 2015	€ 5.200.000
Doel van de reserve	De ARR dient ter dekking van de in de paragraaf weerstandvermogen beschreven risico's en de uitkomsten van een risico-inventarisatie.
Minimale en maximale omvang	Minimale omvang € 5.000.000
Rentetoerekening	4%
Voeding	Enmalige storting ad € 10.000.000 volgens raadsbesluit d.d. 14 maart 2006 - 2de wijziging programmabegroting 2006.
Bestedingswijze	Dekking voor beschreven risico.

4.1.2 Bestemmingsreserves

Naam van de reserve	Fonds sportstimulering
Verantwoordelijke portefeuillehouder	W.A.J. Borgonjen
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Samenleving, afdeling Beleid

Omvang per 31 december 2015	€ 85.053
Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is financiële ondersteuning van sportverenigingen.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen (tot 2014 4%)
Voeding	Het fonds wordt niet meer gevoed als gevolg van o.m. bezuinigingsmaatregelen en de afschaffing van de toevoegingen uit reclame opbrengsten (Sportverenigingen)
Bestedingswijze	Financiële ondersteuning van bijzondere evenementen in het kader van de sportieve uitwisseling met Havlickuv Brod. Subsidiëring van kadercursussen van leden van sportverenigingen. Subsidiëring van sportactiviteiten van hoog technisch niveau en garantie voor mogelijke exploitatietekorten. Subsidiëring van bijzondere kosten, waarvoor verenigingen zich buiten hun wens om, geplaatst zien. Subsidiëring van de kosten voor algemene sportieve recreatie.

Naam van de reserve	Aankoop- en exploitatiereserve museum
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Samenleving, afdeling Museum
Omvang per 31 december 2015	€ 729.515
Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is het historisch Museum Brielle in staat te stellen het behoud en beheer van haar collectie structureel op een hoger niveau te brengen, c.q. uit te breiden. Eventuele exploitatie tekorten van het museum dekken.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen (tot 2014 4%)
Voeding	Nalatenschap € 600.000 (voorlopig en eenmalig) Het lumpsumsaldo van het betreffende boekjaar.
Bestedingswijze	Dekking voor de kosten voor behoud en beheer van de collectie.

Naam van de reserve	Aankoop kunstwerken
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Grondgebied, afdeling Economische zaken
Omvang per 31 december 2015	€ 0
Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is de aankopen van kunstwerken met een aanschafwaarde die het jaarlijkse reguliere budget te boven gaat mogelijk maken.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen (tot 2014 4%)
Voeding	De budgetten van het product 540 Kunst, kostensoorten 'stadsbeeldcollectie' en 'exposities stadsgalerie', welke in enig jaar niet worden gebruikt, worden gestort in de reserve aankoop kunstwerken.

Bestedingswijze	Nadelige saldi van de budgetten van het product 540 Kunst, kostensoorten 'stadsbeeldcollectie' en 'exposities stadsgalerie'.
-----------------	--

Naam van de reserve	Dekking kapitaallasten investeringen maatschappelijk nut t/m 2005
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Stafafdeling Bestuurlijke zaken en middelen
Omvang per 31 december 2015	€ 2.177.334
Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is dekking voor kapitaallasten van investeringen met maatschappelijk nut t/m 2005.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen
Voeding	Enmalige storting ad € 7.325.496 volgens raadsbesluit d.d. 14 maart 2006 - 2de wijziging programmabegroting 2006.
Bestedingswijze	Jaarlijkse onttrekking t.b.v. dekking kapitaallasten: 2006: € 644.194 2013: € 425.639 2007: € 636.591 2014: € 407.457 2008: € 658.164 2015: € 386.638 2009: € 530.896 2016: € 335.476 (begroting 2016) 2010: € 514.133 2017: € 298.425 (begroting 2016) 2011: € 493.800 2018: € 272.271 (begroting 2016) 2012: € 450.650 2019: € 252.106 (begroting 2016)

Naam van de reserve	Dekking kapitaallasten investeringen maatschappelijk nut vanaf 2006
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Stafafdeling Bestuurlijke zaken en middelen
Omvang per 31 december 2015	€ 2.941.296
Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is dekking voor de kapitaallasten van investeringen met maatschappelijk nut vanaf 2006.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen
Voeding	Enmalige storting ad € 4.928.766 volgens raadsbesluit d.d. 14 maart 2006 - 2de wijziging programmabegroting 2006.
Bestedingswijze	Jaarlijkse onttrekking t.b.v. dekking kapitaallasten: 2006: € 12.335 2013: € 282.686 2007: € 96.468 2014: € 290.988 2008: € 163.907 2015: € 284.078 2009: € 197.993 2016: € 288.495 (begroting 2016) 2010: € 194.476 2017: € 279.647 (begroting 2016) 2011: € 192.011 2018: € 270.799 (begroting 2016) 2012: € 272.528 2019: € 259.757 (begroting 2016)

Naam van de reserve	Dekking kapitaallasten toekomstige nieuwe investeringen maatschappelijk nut
----------------------------	--

Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Stafafdeling Bestuurlijke zaken en middelen
Omvang per 31 december 2015	€ 3.029.310
Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is dekking voor de kapitaallasten van toekomstige nieuwe investeringen maatschappelijk nut.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen
Voeding	Enmalige storting ad € 5.000.000 volgens raadsbesluit d.d. 14 maart 2006 - 2de wijziging programmabegroting 2006.
Bestedingswijze	Jaarlijkse onttrekking t.b.v. dekking kapitaallasten: 2008: € 601.488 2014: € 272.514 2009: € 71.329 2015: € 255.805 2010: € 70.251 2016: € 253.076 (begroting 2016) 2011: € 98.952 2017: € 245.238 (begroting 2016) 2012: € 205.145 2018: € 237.401 (begroting 2016) 2013: € 1.756.150 2019: € 229.563 (begroting 2016)

Naam van de reserve	Dekking kapitaallasten grote investeringen economisch nut t/m 2005
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Stafafdeling Bestuurlijke zaken en middelen
Omvang per 31 december 2015	€ 12.248.120
Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is dekking voor de kapitaallasten van grote investeringen met economisch nut t/m 2005.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen
Voeding	Enmalige storting ad € 19.658.067 volgens raadsbesluit d.d. 14 maart 2006 - 2de wijziging programmabegroting 2006.
Bestedingswijze	Jaarlijkse onttrekking t.b.v. dekking kapitaallasten: 2006: € 843.560 2013: € 678.147 2007: € 860.333 2014: € 663.284 2008: € 796.822 2015: € 635.520 2009: € 779.002 2016: € 621.302 (begroting 2016) 2010: € 752.398 2017: € 499.723 (begroting 2016) 2011: € 707.872 2018: € 490.874 (begroting 2016) 2012: € 727.918 2019: € 482.025 (begroting 2016)

Naam van de reserve	Reserve Beleg 5
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Stafafdeling Bestuurlijke zaken en middelen
Omvang per 31 december 2015	€ 727.919

Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is om tot 2016 jaarlijks te kunnen beschikken over het rendement van de 5-jaars belegging. De jaarlijkse beschikking ten gunste van de exploitatie bedraagt € 727.918 vanaf 2012.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen
Voeding	Enmalige storting ad € 3.639.591 volgens raadsbesluit d.d. 8 november 2011- programmabegroting 2012.
Bestedingswijze	Jaarlijkse beschikking ten gunste van de exploitatie: 2012: € 727.918 2013: € 727.918 2014: € 727.918 2015: € 727.918 2016: € 727.918

Naam van de reserve	Reserve Beleg 10
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Stafafdeling Bestuurlijke zaken en middelen
Omvang per 31 december 2015	€ 8.894.443
Doel van de reserve	<p>Het doel van deze reserve is om jaarlijks te kunnen beschikken over het verwacht rendement van de 10-jaars belegging. De jaarlijkse beschikking ten gunste van de exploitatie bedraagt € 2 miljoen vanaf 2006.</p> <p>Op basis van de opgestelde liquiditeitsplanning is ongeveer € 50 miljoen voor een 10 jaar belegd. Uitkering van het rendement zal voor een groot deel van het vermogen pas op de einddatum plaatsvinden. Hierdoor kan in de begroting geen jaarlijkse bate worden opgenomen. Afgezien hiervan is er ook geen garantie voor het behalen van een bepaald rendement, zodat tussentijds ook geen vordering op de vermogensbeheerders ontstaat voor een deel van het rendement.</p> <p>Wanneer de verwachting over het te behalen rendement uitkomt, zal de uitkering door de vermogensbeheerders er voor zorgen dat de reserves vervolgens weer een omvang krijgen die gelijk is aan de beschikte bedragen. Uiteraard kan deze uitkering zowel naar beneden als naar boven afwijken van de verwachting.</p> <p>De jaarlijkse beschikking ten gunste van de exploitatie bedraagt € 2 miljoen vanaf 2006.</p>
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen
Voeding	<p>Enmalige storting ad € 20.000.000 volgens raadsbesluit d.d. 14 maart 2006 - 2de wijziging programmabegroting 2006.</p> <p>Voortijdige resultaatuitkering in 2014 van € 2.831.538 en 2015 van € 1.300.000 in verband met het niet langer mogen beleggen vanwege het verplichte schatkistbankieren.</p>
Bestedingswijze	Jaarlijkse beschikking ten gunste van de exploitatie: 2006: € 2.000.000 2013: € 1.237.095

	2007: € 2.000.000	2014: € 0
	2008: € 2.000.000	2015: € 0
	2009: € 2.000.000	2016: € 665.641 (begroting 2016)
	2010: € 2.000.000	2017: € 1.125.836 (begroting 2016)
	2011: € 2.000.000	2018: € 755.128 (begroting 2016)
	2012: € 2.000.000	2019: € 398.508 (begroting 2016)

Naam van de reserve	Egalisatiereserve bouwleges
Verantwoordelijke portefeuillehouder	A.A. Schoon
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Grondgebied, afdeling Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieu
Omvang per 31 december 2015	€ 493.743
Doel van de reserve	<p>Het doel van deze reserve is om al te grote fluctuaties in de begrotingsuitkomsten met betrekking tot bouwleges te voorkomen.</p> <p>Bij het bepalen van de te verwachten opbrengst leges bouwaanvragen wordt uitgegaan van een jaarlijks gelijk blijvend aantal 'reguliere' bouwaanvragen en de bouwaanvragen volgend uit het laatst bekende woningbouwprogramma. Uitgangspunt is dat die aanvragen 1 jaar voor het jaar van gereedkomen ligt. Door deze wijze van berekenen is de opbrengst sterk afhankelijk van de geplande en gerealiseerde woningbouw. De jaarlijkse legesopbrengst boven het verwachte gemiddelde van de jaren tot 2020 wordt jaarlijks in de reserve gestort. Lagere opbrengst wordt daaraan onttrokken.</p>
Rentetoerekening	Geen
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Voeding	<p>Storting van legesopbrengsten boven het verwachte gemiddelde.</p> <p>2007: € 224.776</p> <p>2008: € 270.785</p> <p>2010: € 314.995</p> <p>2012: € 127.434</p> <p>2013: € 13.176</p> <p>2015: € 9.060</p>
Bestedingswijze	<p>Onttrekking van legesopbrengsten onder het verwacht gemiddelde.</p> <p>2009: € 255.978</p> <p>2011: € 140.425</p> <p>2014: € 70.080</p> <p>Geraamde onttrekkingen:</p> <p>2016 tot en met 2019: € 96.696</p>

Naam van de reserve	Reserve huisvesting onderwijs
Verantwoordelijke portefeuillehouder	W.A.J. Borgonjen
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Samenleving, afdeling Beleid
Omvang per 31 december 2015	€ 22.059.633

Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is om de exploitatielasten tot het einde van de afschrijvingstermijn van de onderscheidende schoolgebouwen te dekken.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	4%
Voeding	<ul style="list-style-type: none"> - Eenmalige storting ad € 11.000.000 volgens raadsbesluit d.d. 14 maart 2006 - 2de wijziging programmabegroting 2006. - Jaarlijkse dotatie van € 1.015.457. Deze bestaat uit het gefixeerde bedrag dat in het verleden is toegevoegd aan de algemene uitkering in het kader van de decentralisatie van onderwijshuisvesting en de toevoeging van de bespaarde rente. - Storting van opbrengsten van vrijkomende schoollocaties. - Gefaseerd over 10 jaar zullen de werkelijke kapitaallasten van de nieuwbouw toegevoegd worden vanuit de Algemene Reserve.
Bestedingswijze	Alle lasten in de begroting die betrekking hebben op de huisvesting van het onderwijs worden ten laste van deze reserve gebracht.

Naam van de reserve	Reserve onderhoud wegen								
Verantwoordelijke portefeuillehouder	A.A. Schoon								
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Grondgebied, afdeling Beheer openbare ruimte								
Omvang per 31 december 2015	€ 4.834.127								
Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is om de onderhouds- en renovatielasten, zoals opgenomen in het beheersplan wegen te dekken.								
Rentetoerekening	Geen								
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.								
Voeding	<p>Eenmalige storting vanuit de voorziening onderhoud wegen €5.442.581.</p> <p>2014: storting € 355.934 ivm revitalisering Meeuwenoord</p> <p>2015: storting van € 2.300.000 (€ 300.000 uit Reserve toek. onderhoud plas v Heenvliet en € 2.000.000 uit de Algemene Reserve) zodat tot circa 2025 ongewijzigd budget beschikbaar is voor onderhoud wegen.</p>								
Bestedingswijze	<p>De jaarlijkse onttrekkingen zijn de werkelijke uitgaven minus €300.000.</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">2012: € 715.908</td> <td style="width: 50%;">2016: € 366.545 (begroting 2016)</td> </tr> <tr> <td>2013: € 899.995</td> <td>2017: € 311.545 (begroting 2016)</td> </tr> <tr> <td>2014: € 324.249</td> <td>2018: € 453.518 (begroting 2016)</td> </tr> <tr> <td>2015: € 320.249</td> <td>2019: € 469.500 (begroting 2016)</td> </tr> </table>	2012: € 715.908	2016: € 366.545 (begroting 2016)	2013: € 899.995	2017: € 311.545 (begroting 2016)	2014: € 324.249	2018: € 453.518 (begroting 2016)	2015: € 320.249	2019: € 469.500 (begroting 2016)
2012: € 715.908	2016: € 366.545 (begroting 2016)								
2013: € 899.995	2017: € 311.545 (begroting 2016)								
2014: € 324.249	2018: € 453.518 (begroting 2016)								
2015: € 320.249	2019: € 469.500 (begroting 2016)								

Naam van de reserve	Reserve renovaties openbaar groen
Verantwoordelijke portefeuillehouder	A.A. Schoon
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Grondgebied, afdeling Beheer openbare ruimte

Omvang per 31 december 2015	€ 1.595.669
Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is om de renovatie van openbaar groen mogelijk te maken.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen
Voeding	2007: niet bestede budgetten Vervanging lindebomen op het Maarland € 210.590 Budget conform nieuw beheersplan € 246.980 2008: resterend budget groenrenovatie. 2011: resterend budget groenrenovatie. 2015: € 1.355.200
Bestedingswijze	Van het saldo is € 55.000 bestemd voor de renovatie van de omgeving van de Sloepenloods. Daarnaast is deze reserve o.a. bedoeld voor de groenrenovatie van het Maarland, de herplant van de Hossenbosdijk en het oplossen van wortelopdruk in diverse wijken. 2012: € 138.531 2013: € 3.444 2014: € 52.067 2015: € 98.073

Naam van de reserve	Reserve baggeren
Verantwoordelijke portefeuillehouder	A.A. Schoon
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Grondgebied, afdeling Beheer openbare ruimte
Omvang per 31 december 2015	€ 163.170
Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is de egalisatie van de lasten van baggerwerkzaamheden van keurplichtige watergangen.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen
Voeding	Jaarlijkse dotatie van € 42.947
Bestedingswijze	Baggerwerkzaamheden van keurplichtige watergangen zijn opgenomen in het baggerplan en moeten 1 keer in de 7 jaar plaatsvinden. In Brielle worden deze werkzaamheden gefaseerd uitgevoerd in 3 opeenvolgende jaren. 2015: € 40.936

Naam van de reserve	Reserve afvalstoffenheffing
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Grondgebied, afdeling Beheer openbare ruimte
Omvang per 31 december 2015	€ 2.463.446
Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is het egaliseren van het tarief afvalstoffenheffing, teneinde grote jaarlijkse schommelingen in het tarief te voorkomen.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen

Voeding	Enmalige opbrengst van 1.445 A-aandelen van de N.V. Afval Verwerking Rijnmond in 2006. Zie bestedingswijze.
Bestedingswijze	Het saldo op het product afvalstoffen (de inkomsten afvalstoffenheffing minus de kosten voor afvalverwijdering en -verwerking) wordt gestort in c.q. onttrokken aan deze reserve. In de daaropvolgende jaren wordt het saldo via het tarief weer met de gebruikers verrekend.

Naam van de reserve	Egalisatie rioolrecht
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Grondgebied, afdeling Beheer openbare ruimte
Omvang per 31 december 2015	€ 1.137.831
Doel van de reserve	Doel van de reserve is het egaliseren van het tarief rioolrecht, teneinde grote jaarlijkse schommelingen in het tarief te voorkomen.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen
Voeding	Zie bestedingswijze.
Bestedingswijze	Het saldo op het product riolering in een dienstjaar (de inkomsten rioolrechten minus de kosten voor riolering) bepaalt de storting in of de beschikking over de reserve. In de daaropvolgende jaren wordt het saldo via in het tarief weer met de gebruikers verrekend. In 2014 is i.v.m. de wijziging van artikel 44 van de BBV een onttrekking gedaan van € 1.029.894 t.b.v. Voorziening riolering.

Naam van de reserve	Reserve grondexploitatie
Verantwoordelijke portefeuillehouder	A.A. Schoon
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Grondgebied, afdeling Economische zaken
Omvang per 31 december 2015	€ 970.710
Doel van de reserve	Deze reserve dient om risico's in de diverse grondexploitaties op te kunnen vangen en om te kunnen verevenen tussen winstgevende en verliesgevende locaties.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen (tot 2014 4%)
Voeding	Winstgevende locaties.
Bestedingswijze	Verevenen van verliesgevende locaties. Indien blijkt dat de reserve een structureel overschot vertoont, wordt dit overschot in principe toegevoegd aan de algemene reserve.

Naam van de reserve	Reserve toek. onderhoud plas v Heenvliet
Verantwoordelijke portefeuillehouder	A.A. Schoon
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Grondgebied, afdeling Beheer openbare ruimte

Omvang per 31 december 2015	€ 207.868
Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is het creëren van dekking voor de onderhoudskosten vanaf het moment dat het als recreatieplas heringerichte gebied aan de gemeente wordt overgedragen.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen (tot 2014 4%)
Voeding	In 2008 heeft een storting plaatsgevonden van € 390.245, zijnde het verschil tussen de eenmalige bijdrage van € 600.000 die door de aannemerscombinatie op basis van het nieuwe contract verschuldigd was, verminderd met de nog aanwezige boekwaarde van de Plas van Heenvliet en vermeerderd met het exploitatieresultaat. Jaarlijks wordt het exploitatiesaldo van subproduct 'Plas van Heenvliet' gestort in c.q. onttrokken aan de reserve.
Bestedingswijze	2015: onttrekking t.b.v. Reserve onderhoud wegen (€300.000) en t.b.v. Reserve renovatie openbaar groen (€450.000). Vanaf 2016 komt het beheer en onderhoud van de recreatieplas voor rekening van de gemeente.

Naam van de reserve	Reserve sportpark Geuzenpark
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Stafafdeling Bestuurlijke zaken en middelen
Omvang per 31 december 2015	€ 13.661.847
Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is dekking voor de kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringen ter zake de aanleg van de sportvelden "Geuzenpark".
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen
Voeding	Enmalige storting vanuit de algemene reserve van €16.354.260 volgens raadsbesluit - programmabegroting 2010 en 2011.
Bestedingswijze	Jaarlijkse onttrekking voor de kapitaalslasten.

Naam van de reserve	Reserve mfa Vierpolders
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Stafafdeling Bestuurlijke zaken en middelen
Omvang per 31 december 2015	€ 5.133.140
Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is dekking voor de kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringen ter zake de realisatie van de multifunctionele accommodatie in Vierpolders (excl. onderwijsgedeelte).
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen
Voeding	Enmalige storting vanuit de algemene reserve van €7.200.000,- - volgens raadsbesluit - programmabegroting 2010 en 2011.
Bestedingswijze	Jaarlijkse onttrekking voor de kapitaalslasten.

Naam van de reserve	Reserve ICT
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Stafafdeling bestuurlijke zaken en middelen
Omvang per 31 december 2015	€ 969.584
Doel van de reserve	Dekking van kosten voortvloeiende uit: <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering van het realisatieplan (e-)dienstverlening (inmiddels i-NUP) en verdere digitalisering. • Nog niet uitgevoerde vervanging hardware 2012. • Niet voorziene kosten SSC Syntrophos.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen
Voeding	2012: € 728.000 niet bestede budgetten over voorgaande jaren. 2013: € 390.536 boekwaarde van door het SSC Syntrophos overgenomen hard- en software van de gemeente .
Bestedingswijze	2014: € 53.065 2015: € 95.886 Geraamde bestedingen: 2016: € 100.000 2017: € 100.000 2018: € 100.000 2019: € 100.000

Naam van de reserve	Egalisatiereserve sociale zorg
Verantwoordelijke portefeuillehouder	W.A.J. Borgonjen
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Samenleving, afdeling Beleid
Omvang per 31 december 2015	€ 1.000.000
Doel van de reserve	Het doel van deze (egalisatie) reserve is dekking m.b.t. de decentralisaties Wmo, jeugdhulp en participatie voor de periode (2015-2016)
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen
Voeding	Enmalige storting vanuit de algemene reserve van €1.000.000 volgens het raadsbesluit van 29 oktober 2014.
Bestedingswijze	Nadelige saldi van de budgetten m.b.t. de decentralisaties Wmo, jeugdhulp en participatie

Naam van de reserve	Reserve groot onderhoud/renovatie sportcomplexen
Verantwoordelijke portefeuillehouder	W.A.J. Borgonjen
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Samenleving, afdeling Beleid

Omvang per 31 december 2015	€ 1.561.589
Doel van de reserve	Het doel van deze reserve is dekking voor investeringen tot en met 2032 van alle basisbuitensportverenigingen.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen
Voeding	Enmalige storting vanuit de algemene reserve van €1.561.589 volgens het raadsbesluit van 12 mei 2015.
Bestedingswijze	Jaarlijkse onttrekking voor de investeringen van de basisbuitensportverenigingen.

Naam van de reserve	Reserve Brielse Zoom Noord
Verantwoordelijke portefeuillehouder	A.A. Schoon
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Grondgebied, afdeling Beheer openbare ruimte
Omvang per 31 december 2015	€ 0
Doel van de reserve	Besteding van de subsidie aan het project Brielse Zoom Noord.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen
Voeding	Van de Stadsregio Rotterdam is een subsidie ontvangen, vastgesteld op 22 december 2015, van € 538.186 voor de realisatie van de kansrijke autonome onderdelen van de kreek Brielse Zoom Noord. Hiervan is in 2015 € 4.491 besteed. Ten aanzien van de besteding van de subsidie is met de stadsregio een uitvoeringsovereenkomst gesloten. De gemeente verplicht zich hierin om de subsidie te besteden aan het project Brielse Zoom Noord. Indien na uitvoering nog middelen resteren moeten die besteed worden aan bovenlokale groenprojecten.
Bestedingswijze	Het project Brielse Zoom Noord

Naam van de reserve	Reserve waardeoverdracht politieke ambtsdragers
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Stafafdeling Bestuurlijke zaken en middelen
Omvang per 31 december 2015	€ 0
Doel van de reserve	De pensioenen voor politieke ambtsdragers zijn geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA). Deze pensioenen worden doorgaans niet uit een kapitaaldekking bij een fonds of verzekeraar gefinancierd. De gemeenten betalen de pensioenuitkeringen uit de begroting. Vanuit het rijk worden de mogelijkheden onderzocht voor een pensioenstelsel op basis van kapitaaldekking en fondsfinanciering en deze onder te brengen bij een pensioenfonds, bijvoorbeeld het ABP.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Rentetoerekening	Geen
Voeding	In 2016 zal er een waardeoverdracht plaats vinden inzake pensioenkapitaal politieke ambtsdrager. Vanuit de grootboekrekening "nog te boeken inkomsten" zal een bedrag van €391.229,57 in

	deze reserve worden gestort.
Bestedingswijze	In afwachting van de vorming van een fonds/voorziening voor pensioenvoorzieningen politieke ambtsdragers.

4.1.3 Voorzieningen

Naam van de voorziening	Voorlopig resultaat grondexploitatie
Verantwoordelijke portefeuillehouder	A.A. Schoon
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Grondgebied, afdeling Economische zaken
Omvang per 31 december 2015	€ 18.638.480
Doel van de voorziening	Deze voorziening is ingesteld voor het afdekken van risico's van nog in exploitatie zijnde complexen van de grondexploitatie. Voordelige tussentijdse resultaten van deze complexen worden gestort in de voorziening. Nadelige tussentijdse resultaten worden, voor zover mogelijk, ten laste van deze voorziening gebracht.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing
Voeding	Afhankelijk van de noodzaak vindt storting plaats.
Bestedingswijze	Verwachte risico's in de complexen: <ul style="list-style-type: none"> - Oude Goote (woongebied) € 2.853.847 - Nieuweland Oost € 106.555 - Sanering glastuinbouwgebied € 10.713.448 - Bedrijventerrein Seggelant € 567.024 - Meeuwenoord (sportvelden) € 1.376.647 - Locatie Nic.Pieckstr./Rabobank € 836.015 - Woningbouwlocatie Reede € 1.637.334 - Vierpolders € 547.610

Naam van de voorziening	Voorziening dubieuze debiteuren
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Stafafdeling Bestuurlijke zaken en middelen
Omvang per 31 december 2015	€ 422.529
Doel van de voorziening	Het doel van deze voorziening is het afdekken van oninbare vorderingen.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing.
Voeding	Afhankelijk van de noodzaak vindt storting plaats.
Bestedingswijze	Ter dekking van de werkelijke oninbare vorderingen.

Naam van de voorziening	Voorziening dubieuze debiteuren SOZA
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Samenleving,
Omvang per 31 december 2015	€ 305.197
Doel van de reserve	Het doel van deze voorziening is het afdekken van oninbare vorderingen m.b.t. de SOZA.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing
Voeding	Afhankelijk van de noodzaak vindt storting plaats.

Bestedingswijze	Ter dekking van de werkelijke oninbare vorderingen.
-----------------	---

Naam van de voorziening	Voorziening Riolering
Verantwoordelijke portefeuillehouder	D.A. Verbeek
Verantwoordelijke sector en afdeling	Sector Grondgebied, afdeling Beheer openbare ruimte
Omvang per 31 december 2015	€ 1.140.333
Doel van de reserve	Het doel van deze voorziening is het afdekken van uitgesteld groot onderhoud en inspecties, uitgestelde vervangingsinvesteringen en meer dan geraamd ontvangen rioolheffing.
Minimale en maximale omvang	Niet van toepassing
Voeding	Eenmalige storting vanuit de reserve egalisatie rioolrecht van €1.029.894. Dotatie in 2015 van € 110.439
Bestedingswijze	Ter dekking van uitgesteld groot onderhoud en inspecties, uitgestelde vervangingsinvesteringen en meer dan geraamd ontvangen rioolheffing.